

Nr 36.

Av herr **Vrang m. fl.**, om anslag till en parallellavdelning vid folkskoleseminariet i Skara.

Av den genom skolöverstyrelsen verkställda i skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 november 1923 framlagda utredning angående läraretillgången, som i statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, sid. 309 o. f., av föredragande departementschefen åberopas, skulle, enligt överstyrelsen, framgå, dels att åtgärder till minskande av lärareproduktionen över huvud taget äro behövliga, dels ock att sådana åtgärder särskilt borde inriktas på nedbringandet av utbildningen av kvinnliga lärarekrafter. Dock torde, enligt skolöverstyrelsen, vid företagande av ifrågavarande åtgärder en viss försiktighet böra iakttagas.

I angivet syfte har redan förra året indragning skett av studentavdelningarna vid folkskoleseminarierna i Uppsala och Lund, och i överensstämmelse med överstyrelsens förslag i ovannämnda skrivelse föreslås nu i statsverkspropositionen indragning icke blott av första parallellavdelningen i Landskrona och begränsning av de privata folkskoleseminariernas i Stockholm och Göteborg verksamhet utan även indragning av första parallellklassen vid Skara folkskoleseminarium. Emellertid har Kungl. Maj:t icke för tillfället tagit ställning till det av överstyrelsen för indragning av sistnämnda parallellavdelning uppställda villkoret, nämligen inrättandet vid Skara seminarium av en tvåårig kurs för småskollärarynnors utbildning till folkskollärarynnor.

Skolöverstyrelsens ståndpunkt i förevarande fråga är som synes rätt märklig. Samtidigt som styrelsen med anledning av befarad överproduktion av lärarinnor föreslår indragning av en parallellavdelning vid Skara seminarium, föreslår styrelsen inrättande vid samma seminarium av en särskild klass för utbildning av småskollärarynnor till folkskollärarynnor. Då denna kurs, enligt vår mening, skulle få samma effekt som en parallellavdelning, vill det synas som om skolöverstyrelsen icke vore fullt övertygad därom, att inskränkning i antalet för västra Sverige utbildade lärarinnor vore behövlig. Beslutar man sig nämligen för inrättandet av en särskild tvåårig kurs för småskollärarynnors utbildning till folkskollärarynnor, har man därmed i själva verket erkänt, att parallellavdelningens indragning ej var nödvändig ur synpunkten av lärar-

tillgångens begränsning, utan att den i själva verket kanske rent av vore betänklig.

Det av skolöverstyrelsen för parallellavdelningens vid Skara seminarium indragning anförda motiv, nämligen befarad överproduktion av lärarinnor, synes oss sålunda överstyrelsen själv ha desavouerat. Bakom förslaget ligger i stället tydligen önskemålet att snarast möjligt få till stånd förenämnda utbildningskurs för småskollärarinnor. Ett bifall till förevarande på skolöverstyrelsens hemställda framlagda förslag skulle, enligt vår mening, blott leda därtill, att riksdagen om något eller några år nödgades för fyllande av lärarinnebehovet anslå medel till dylika kurser för småskollärarinnor, kurser, vilka säkerligen skulle komma att ställa sig ganska dyrbara för statsverket. Då vidare, såvitt vi hava oss bekant, sådana kurser under de senare åren icke prövats här i landet, synes det oss vara riktigast, att riksdagen för nästkommande budgetår beviljar medel till parallellavdelning vid Skara seminarium i avvaktan, att skolöverstyrelsen framlägger fullständiga förslag till meromnämnda kursers anordnande. Att innan dylika förslag föreligga indraga anslag till parallellavdelningen vid Skara seminarium synes oss kunna på ett betänkligt sätt äventyra tillgången till väl utbildade lärarinnor.

Det synes oss vidare som om i det i prop. framställda förslaget en synnerligen viktig synpunkt lämnats obeaktad, nämligen den rättvisa fördelningen av de kvinnliga folkskoleseminarierna på rikets olika delar. Enligt förslaget skulle hela västra Sverige ett område, där enligt överstyrelsens utredning fortfarande lärarbrist råder, äga endast ett kvinnligt statsseminarium, ock detta ett enkelt, under det att övriga delar av landet bleve i detta avseende betydligt gynnsammare ställda. Endast 25 å 30 aspiranter skulle sålunda kunna årligen mottagas från hela denna folkrika del av landet. Erinras bör i detta sammanhang, att den föreslagna tvååriga kursen i ytterst ringa grad skulle förbättra ställningen, då denna kurs komme att rekryteras från hela landet, ej särskilt från västra Sverige, och att den för övrigt ej kan betraktas som annat än ett experiment, om vilket det ej är möjligt att nu förutsäga, huru det kommer att utfalla.

När tidsomständigheterna i mångt och mycket försvåra ett säkert bedömande av det framtida behovet av lärarekrafter, synes även häri ligga ett skäl emot att beröva det stora område, som utgör Skara-seminariets rekryteringsområde, Bohuslän, Dalsland, Västergötland, Halland, Värmland och Närke samt delvis Östergötland och Småland, den högt uppskattade förmånen av ett redan befintligt dubbelseminarium, som kan mottaga en förhållandevis rimlig och rättvis procent av de inträdessökande.

På grund av vad i det föregående anförts, få vi föreslå,

att riksdagen måtte, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag om indragning av första parallellavdelningen vid Skara seminarium, för anordnande av sådan avdelning anvisa ett be-

lopp av 10,500: — kronor utöver det anslag å 240,000: — kronor, som av Kungl. Maj:t begärts under punkt 129 av åttonde huvudtiteln i statsverkspropositionen.

Stockholm den 19 januari 1924.

Eric P. Vrang.

August Johansson.

Torsten E. Ström.

Ernst Lundell.

Ernst Svenson.

Olaus Pettersson.

Edw. Larson.

Edw. Björnsson.
